

Metsätieteen aikakauskirja muutoksessa

Metsätieteen aikakauskirjan edeltäjä, Folia Forestalia, syntyi Metsäntutkimuslaitokseen (Metla) vuonna 1963 metsäekonomian professorin Lauri Heikinheimon aloitteesta. Silloin haluttiin uudella offsetpainomenetelmällä levittää uusinta tietoa käyttäjille ilman vanhan painotekniikan aiheuttamaa viipymistä.

Vuosikymmenien ajan Metsäntutkimuslaitoksessa tehty tutkimus julkaistiin laitoksen omista sarjoista ja yliopiston tutkijoiden tulokset Suomen Metsätieteellisen Seuran sarjoissa. Metsätieteellinen Seura aloitti tutkimuksen julkaisemisen perustamallaan sarjalla Acta Forestalia Fennica vuonna 1913.

Metsäntutkimusta julkaistiin myös ulkomaisissa tiedelehdissä ja ongelmana oli, etteivät laitosten erilliset sarjat pystyneet saavuttamaan näkyvää asemaa tutkimuksen kansainvälistyvässä kentässä. Niinpä 1980-luvulta alkaen haettiin keinoja Metlan ja yliopiston metsäntutkimustoimintojen ja muunkin yhteistyön parantamiseen. Julkaisuyhteistyöstä muodostui yksi tärkeimmistä yhteistyön välineistä. Vuonna 1994 Metla ja Metsätieteellinen Seura yliopistojen metsälaitosten edustajana laativat yhteistyösopimuksen, jonka tavoitteena oli vahvistaa suomalaisen metsäntutkimuksen kansainvälistä näkyvyyttä ja parantaa tutkimuksen tieteellistä laatua. Sopimukseen kuului, että osapuolten julkaisutoiminnat yhdistettiin yhteisiin sarjoihin, kansainväliseksi kehitettävään Silva Fennica -sarjaan ja kotimaiseen Metsätieteen aikakauskirja -sarjaan.

Sarjojen toimitustyön tavoitteena oli alusta alkaen julkaistavan tutkimuksen laadun varmentaminen, minkä perusteella Silva Fennica saavutti aseman kansainvälisenä tiedesarjana ja Metsätieteen aikakauskirja kotimaisena metsäalan yhteisenä tutkimussarjana. Sähköinen julkaiseminen on ollut yksi tärkeimpiä kehityshankkeita ja digitaalisia mahdollisuuksia hyödyntäen suomalaiset metsäsarjat ovat olleet myös open access -julkaisutoiminnan maailmanpioneereja. Kun yhteistyö ulottui myös väitöskirjasarjan julkaisemiseen, organisaatioiden yhteistyöstä ja tiedon-

kulusta kehittyi kiinteämpää kuin se oli ollut koskaan aikaisemmin. Rahoituksen näkökulmastakin toiminta on ollut osapuolten kannalta vaikuttavaa. Voimavarojen yhdistämisellä on luotu laaja tieteellinen verkosto, saatu maailmanluokan näkyvyyttä ja yhteyksiä. Huolimatta toiminnan voimakkaasta kehittämisestä, kustannustaso on jatkuvasti kuitenkin pysynyt edullisena.

Tutkimusorganisaatiot ovat olleet voimakkaan kehitystyön ja muutoksen kohteena jo vuosia. Resursseja on jatkuvasti kiristetty ja organisaatioiden strategiaa on muutettu. Suurin muutos tutkimuslaitoksiin kohdistuvana on ollut Metlan yhdistäminen Maatalouden Tutkimuskeskuksen ja Riista- ja Kalatalouden Tutkimuslaitoksen kanssa Luonnonvarakeskukseksi (Luke) ja samalla organisaation rahoitusstrategian muuttaminen siten, että toiminnan resursseista jatkuvasti enemmän edellytetään saatavan maksavilta asiakkailta. Jostain syystä tässä muuttuneessa tilanteessa Luonnonvarakeskuksessa ei nähty Luken ja Metsätieteellisen Seuran kautta tapahtuvaa yliopistojen välistä yhteistyötä tarpeellisena. Yli 20 vuotta toiminnan perustana ollutta metsäntutkimuksen julkaisuyhteistyötä ei jatkettu vaan se loppuu vuoden 2017 alusta.

Sopimuksen päättymisestä seuraa metsätieteellisten sarjojen siirtyminen Suomen Metsätieteellisen Seuran vastuulle. Vuodesta 2017 alkaen Luonnonvarakeskus ei ole osapuolena julkaisuyhteistyössä ja tutkimuslaitoksen kautta järjestetyt toimitusresurssit loppuvat.

Rahoituksen niukkenemisen takia Metsätieteen aikakauskirja luopuu paperinien tekemisestä ja sarjan tilausjärjestelmä lopetetaan. Sarja siirtyy toteutettavaksi digitaalisena vastaavalla tavalla kuin *Silva Fennica*. Metsätieteellinen Seura antaa tietoja sarjan tulevasta toiminnasta kunhan sarjan uudet järjestelmät saadaan toimiviksi tammikuun 2017 aikana. Metsätieteen aikakauskirja toivottaa uudet käsikirjoitukset tervetulleiksi sarjassa julkaistavaksi.

Metsätieteen aikakauskirjan toimitus kiittää julkaisun tekemiseen osallistuneita kirjoittajia, tarkastajia ja lukijoitaan kuluneista vuosista. Toivomme, että muutoksista huolimatta suomalaiselle metsäntutkimukselle tärkeät sarjat säilyvät ja ne tuovat tulevinä vuosina uutta tietoa metsä- ja luonnonvara-alan käyttöön.

Eeva Korpilahti